

Onderwerp

Motie 867 Geluidbeperkende maatregelen Vlietland

Bestuurlijke samenvatting

In de vergadering van uw Staten van 20 februari 2019 heeft u motie 867 aangenomen, waarmee u oproept tot het treffen van een geluidwerende voorziening ter hoogte van het recreatiegebied Vlietland.

Hierbij bieden wij u het behandelvoorstel motie 867 Geluidbeperkende maatregelen Vlietland aan. In dit behandelvoorstel beschrijven wij de toepasbaarheid van verschillende voorzieningen in de vier onderscheiden sectoren binnen het zoekgebied. Deze is gebaseerd op het bijgevoegde onderzoeksrapport "Geluidbeperkende voorzieningen", de eisen van de grondeigenaren, de kosten en de ontvangen reacties van de stakeholders.

Uit de onderzoeken en de reacties daarop van grondeigenaren en stakeholders, blijkt dat er niet één optimale oplossing is voor de gevraagde voorziening.

Wij stellen u voor in te stemmen met de voorkeursvoorzieningen. Deze worden vervolgens binnen het taakstellend budget uitgewerkt en geoptimaliseerd waar mogelijk in overleg met de grondeigenaren en belanghebbenden.

Inhoud

Op 20 februari 2019 hebben Provinciale Staten de motie 867 "Geluidbeperkende maatregelen Vlietland" aangenomen. Hiertoe is besloten vanuit een situatie waarin zeer uiteenlopende beelden en opvattingen zijn gerezen over gemaakte afspraken en gewekte verwachtingen over een geluidwerende voorziening over een lengte van 3,5 km en een 3 meter hoog scherm.

Om tot een onderbouwd behandelvoorstel voor motie 867 te komen, is aan adviesbureau Sweco gevraagd onderzoek te doen naar de mogelijkheden om een geluidwerende voorziening te treffen en is aan stakeholders een reactie gevraagd op dit rapport. Het rapport is als bijlage toegevoegd, hieronder vindt u een korte samenvatting van de uitgangspunten en de bevindingen. De ontvangen reacties op het rapport zijn als bijlage toegevoegd.

Uitgangspunten

Voor het onderzoek is als referentie een 3 meter hoog scherm in een zoekgebied van 3,5 km gehanteerd. Dit uitgangspunt is gebaseerd op afspraken uit het verleden waaraan ook door de stakeholders wordt gerefereerd.

De voorziening zal binnen de € 5 miljoen, die uw Staten beschikbaar hebben gesteld bij het vaststellen van Begroting 2021, gerealiseerd worden.

Voor het inventariseren van de randvoorwaarden zijn (en worden) gesprekken gevoerd met grondeigenaren zoals Rijkswaterstaat, Staatsbosbeheer en de Gasunie. Zij zijn de belangrijkste grondeigenaren op de locaties waar de geluidwerende maatregelen het meest effectief zijn. Op 17 december 2019 hebben wij u geïnformeerd over de locatie specifieke randvoorwaarden en eisen van de grondeigenaren die hebben geleid tot de volgende uitgangspunten voor het verdere onderzoek:

- Rijkswaterstaat reserveert de strook voor uitbreiding van de A4 (vijfde rijstrook).
- Gasunie is niet genegen de gasleiding in het plangebied te verplaatsen.
- Er wordt geen privaat eigendom verworven.
- Een geluidsabsorberende voorziening heeft de voorkeur.

Bevindingen

Geluidsreductie

Om inzicht te krijgen in het effect van de diverse voorzieningen, zijn geluidsberekeningen uitgevoerd. Door deze berekeningen te vergelijken met de doorrekening van de situatie zonder scherm kan de reductie van een voorziening in beeld worden gebracht. Uitgangspunt voor dit Statenvoorstel is het referentie scherm van 3 meter hoog dicht bij de A4.

Uit de berekeningen blijkt dat de reductie van dit scherm het hoogst is vlak achter het scherm (-9dB) en in Voorschoten varieert van 0 dB tot -5 dB. Voor een meer informatie verwijzen wij u naar het rapport. Bij het toetsen van de effectiviteit van andere voorzieningen, bijvoorbeeld verder van de weg, zal deze berekening als referentie worden gehanteerd.

Eigendom, tijdelijkheid

Rijkswaterstaat is eigenaar van de gronden direct naast de rijksweg A4.

Rijkswaterstaat heeft ons te kennen gegeven ervan uit te gaan dat wij bij het aanbrengen van geluidwerende voorziening, zullen anticiperen op de eventuele 5e rijstrook langs de A4 welke niet eerder dan in 2026 zal worden gerealiseerd. De Gasunie heeft aan gegeven dat ze geen werkzaamheden en voorzieningen op haar grondgebied te accepteren vanwege de beschermingszone van de gasleiding. In de meeste situaties overlappen deze ruimteclaims elkaar en lijkt er geen ruimte voor een geluidwerende voorziening.

Om uit dit dilemma te komen en op korte termijn een voorziening te kunnen plaatsen is een verplaatsbare voorziening uitgewerkt. Hiermee proberen we te voldoen aan de randvoorwaarden van alle partijen en proberen we een voorziening te creëren die ook na het realiseren van de 5e rijstrook herbruikbaar is. Het verplaatsten leidt echter tot zeer hoge kosten die moeten worden afgeschreven over een beperkte periode van ongeveer 5 jaar, waarbij er gedurende de werkzaamheden aan de A4, ook nog eens geen voorziening zal staan. Deze optie is voor de sectoren waar dit speelt (2,3, en 4) in kaart gebracht.

Duurzame energie voorziening

In de motie vraagt u naar duurzame energievoorziening. Omdat er nog gezocht wordt naar een locatie voor een definitieve of tijdelijke oplossing is de vraag naar een duurzame energievoorziening, nog niet verder uitgewerkt. Als er duidelijkheid is over de vorm en plaats van de geluidwerende voorziening kunnen mogelijkheden voor energieopwekking beter in kaart worden gebracht.

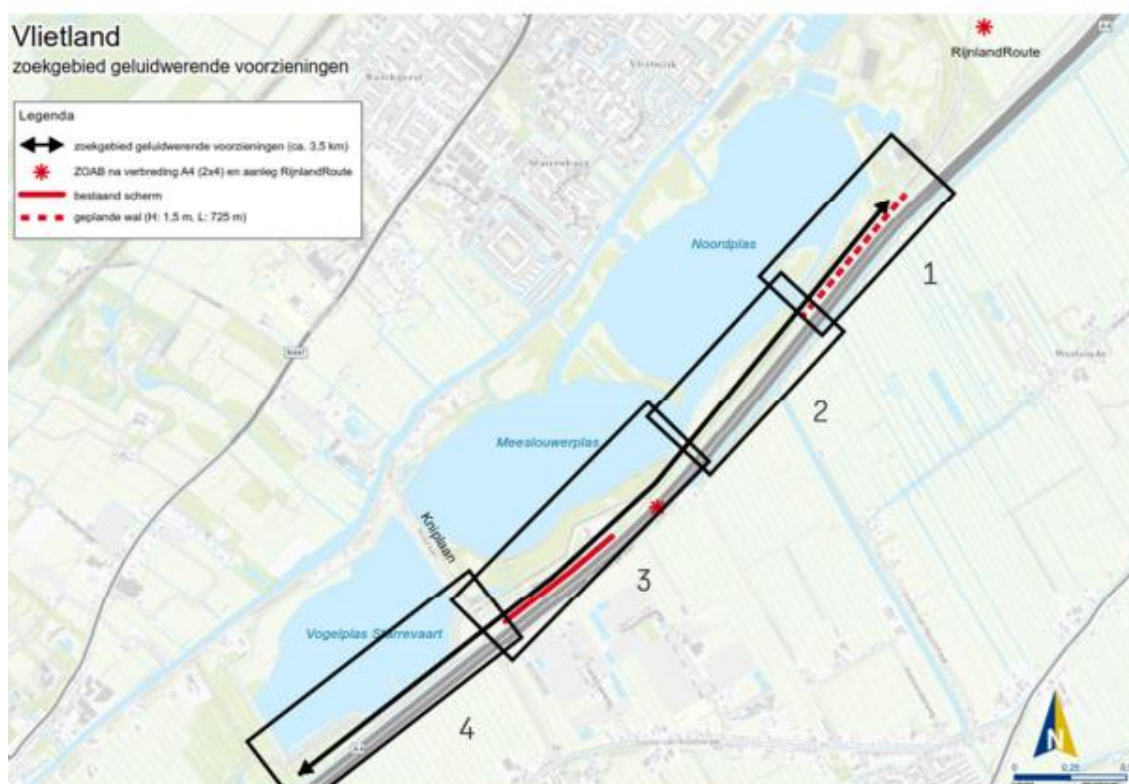
Vormen van een geluidbeperkende voorziening

Voor het hele traject zijn vier vormen van een geluidwerende voorziening onderzocht. Een houten scherm, Greenwall, Rijkswaterstaat Wall en de geluidsgoot. De geluidsgoot is een vrij nieuwe techniek en alleen bij provinciale wegen toegepast. Deze variant is met de huidige kennis doorgerekend maar bleek niet effectief voor rijkswegen met de breedte van de A4 en valt daarom af.

Het rapport van Sweco hanteert de randvoorwaarden die in 2019 door Rijkswaterstaat zijn verstrekt. Ondertussen is de planuitwerking van de verbreding van de A4 binnen Rijkswaterstaat verder geëvolueerd en dit heeft tot gevolg dat ook randvoorwaarden zijn bijgesteld. Dit leidt tot een grotere ruimteclaim voor de verbreding, maar ook tot meer ontwerpvrijheid in de geluidwerende voorziening. Waar wij eerst uitgingen van een duurdere korfconstructie (Greenwall en Rijkswaterstaat Wall) kan nu ook gekozen worden voor de goedkopere houten schermoplossing. Om die reden noemen wij in ons voorstel waar mogelijk de lagere bedragen van een houten scherm. Een aantal stakeholders hebben in hun reactie op het rapport aangegeven dat zij en voorkeur hebben voor een goedkoper houten, groen, absorberend scherm.

Beschrijving van de mogelijkheden van de sectoren

Om recht te doen aan de verschillende omstandigheden in het tracé, is het gebied ingedeeld in vier sectoren.

Sector 1 het deel tussen Jan Bakker en Vinkesloot.

Dit is het deel tussen Jan Bakkersloot en Vinkesloot met een lengte van 700 meter. Er zijn geen beperkingen door de gasleiding noch door de mogelijke verbreding van de A4. Geluid van de A4 draagt, tot aan de woningen in Voorschoten. Een deel van de stakeholders geeft aan dat in sectoren 1 en 2 de meeste geluidsoverlast op Vlietland en de woningen in Voorschoten veroorzaakt.

Provincie Zuid-Holland heeft voor sector 1 in 2017 een privaatrechtelijke afspraak gemaakt met Recreatiecentrum Vlietland BV (RCV) voor de aanleg van een 1,5 meter hoge wal. Met oog op de uitvoering van motie 867 heeft Provincie Zuid-Holland aan RCV aangeboden een wal van 3 meter hoogte aan te leggen.¹ RCV is hiermee akkoord gegaan. De voorbereidingen zijn gestart om deze wal zo spoedig mogelijk te realiseren. De kosten hiervan worden als volgt gedekt: de eerste 1,5 meter van de wal uit het investeringskrediet voor het afwickelen van de afspraken met RCV en voor het overige deel uit de middelen voor motie 867. Het laatste wordt ingeschat op ongeveer € 0,4 mln.

Het participatieproces maakt duidelijk dat over de maatregel in deze sector consensus bestaat. Wel pleiten diverse stakeholders voor een verdere verhoging van de wal in sector 1 om de ervaren geluid- en zichtoverlast nog verder in te perken.

Sector 2 Noordplas

Het tweede tracédeel betreft het gedeelte ter hoogte van de Noordplas aansluitend aan de reeds geplande geluidswal in sector 1 en heeft een lengte van 842 meter. In deze sector ligt de gasleiding dicht onder het maaiveld op grondeigendom van de Gasunie. Er mogen hier absoluut geen zettingen ontstaan.

Doordat hier de gasleiding het dichtsbij de A4 ligt, overlappen de ruimteclaim van Rijkswaterstaat voor de 5de rijstrook en de beschermingszone van de gasleiding elkaar.

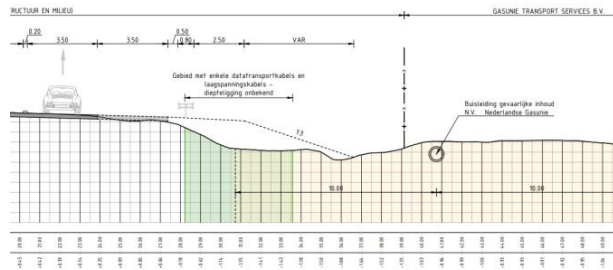
Vanwege de afhankelijkheid van de grondeigenaren, speelt hier het dilemma van een tijdelijke maatregel met de daaraan verbonden hoge kosten. De meest effectieve oplossing lijkt dicht bij de snelweg op het grondgebied van Rijkswaterstaat te liggen. Rijkswaterstaat heeft aangegeven in principe te willen meewerken aan een dergelijke oplossing, onder de voorwaarde dat deze voorziening door de provincie bij verbreding van de A4 wordt verwijderd. Het plaatsen en verplaatsen leidt tot hoge kosten, waarbij er ook gedurende de werkzaamheden aan de A4, geen voorziening zal staan.

De kosten voor een tijdelijk scherm worden hier geraamd op € 1,9 miljoen. Indien het tijdelijke scherm wordt hergebruikt worden de kosten van een definitief scherm na verplaatsing verhoogd met nog een € 1,3 miljoen, in totaal € 3,2 miljoen.

Een ander oplossing is dat het scherm op een definitieve locatie geplaatst wordt op grondgebied van de provincie op enkele tientallen meters van de huidige A4, ter hoogte van fietspad. Hiermee worden er geen kosten gemaakt voor een tijdelijk maatregel (circa €2 miljoen) en wordt een geluidwerende voorziening gecontinueerd op het moment dat de 5de rijstrook wordt ontwikkeld.

¹ Omdat het hoogste punt van de weg ongeveer 40 centimeter hoger ligt dan de aan de rand van de weg, is sprake van een wal die op ongeveer 3,40 meter ligt t.o.v. de rand van de weg.

Hierdoor blijken er slechts twee opties mogelijk; een tijdelijke oplossing met hoge kosten voor het na 5 jaar verplaatsen of een definitieve oplossing op een grotere afstand van de weg hetgeen ten koste kan gaan van de geluidsreductie. Nader onderzoek moet uitwijzen of deze optie toereikend is.

Kaartje met dwarsprofiel van de situatie naast de A4

Sector 3. Meeslouwerplas

Het derde tracédeel betreft het gedeelte ter hoogte van de Meeslouwerplas en beslaat deels de Meeslouwerweg met het bestaande houten scherm met haag achter de woningen aan de Rijksweg A4. Dit tracé heeft een lengte van 1075 meter, waarvan het bestaande houten scherm 605 meter lang is.

Op het deel waar nog geen scherm staat, ligt de gasleiding iets verder van de A4. Dit betekent dat hier wel gekozen kan worden voor een locatie die ruimte biedt aan Rijkswaterstaat. Wij gaan er vanuit dat Rijkswaterstaat het bestaande scherm in het kader van de realisatie van de 5^e rijstrook zelf zal verplaatsen. De kosten voor deze voorziening worden geraamd op € 1 miljoen. Indien hier gelijk een definitieve locatie kan worden gevonden, worden de kosten ook geschat op € 1 miljoen. Hier geldt hetzelfde dilemma als bij sector 2 en het zoeken naar een voorziening op deze locatie vraagt ook hier nader onderzoek.

Sector 4. Vogelplas Starrevaart

Dit deel bevindt zich bij de Vogelplas Starrevaart, ten zuiden van de Kniplaan. Het tracédeel heeft een lengte van 1185 meter. Hier leek in eerste instantie voldoende ruimte om te anticiperen op de 5e rijstrook, echter uit recente contacten met Rijkswaterstaat bleek dat bij de planuitwerking van het wegontwerp Rijkswaterstaat meer ruimte wil hebben om de aan de andere kant van de weg gelegen Meerburgerwating te ontzien. Hierdoor is hier alleen een voorziening mogelijk tussen de gasleiding en de Vogelplas verder van de A4, waarmee het geluidwerend effect hiervan sterk wordt beperkt ten opzichte van een ligging direct langs de wegverharding zoals opgenomen in het Sweco rapport. Daarbij kent deze sector een opener landschap dan de andere sectoren.

Ook speelt hier de relatie met het aan de andere zijde van de weg gelegen Stompwijk, waarvoor geldt dat de voorziening niet mag leiden tot hogere geluidsbelastingen. Daar waar door sommige stakeholders wordt aangedrongen op het realiseren van een scherm van 3 meter hoog, wordt door anderen nut en noodzaak van een voorziening of de hoogte van de voorziening op deze locatie in twijfel getrokken.

Gekoppeld aan het feit dat een scherm alleen op afstand van de A4 kan worden gesitueerd pleit dit voor een creatieve locatie specifieke oplossing die, samen met stakeholders en Staatsbosbeheer als eigenaar en beheerder van het gebied moet worden gezocht. Wij stellen voor hier een budget van € 1,7 miljoen voor beschikbaar te stellen.

Voorkeursadviezen

Gedeputeerde Staten stellen op basis van het rapport over het onderzoek naar de mogelijkheden en de reacties van stakeholders hierop het volgende voor:

- Voor sector 1 een grondwal van 3 meter hoog.
- In het gebied tussen de Weegsloot en de Bakkersloot (sector 2) te kiezen voor een oplossing op eigen grond.
- Voor het gebied bij de Meeslouwerplas (sector 3): definitief scherm op verder gelegen locatie.
- Op het tracédeel bij de Vogelplas (sector 4) te kiezen voor locatie specifieke maatregelen, tussen het ruitpad en de Vogelplas. Overleg met de grondeigenaar is hiervoor nodig.

Het voorstel is om de voorzieningen op de voorkeurslocaties verder uit te werken waarbij eventueel nog een herverdeling van de indicatieve kosten/budget kan plaatsvinden.

Tracé lengte	Uitvoering	Uitvoeropties	Locatie naast	Kosten tijdelijke maatregelen	Opties kosten definitieve maatregelen	Voorkeurs-advies	Indicatieve kosten/budget
1 Vinkesloot tot Bakkersloot 700 m ¹	Definitief	Ophogen wal (op 1,5 grondwal)	5e rijstrook op PZH* grond		€ 400.000	Verhogen geplande wal tot 3 meter	€ 400.000
2 Bakkersloot tot Weegsloot 842 m ¹	Tijdelijk	Houten scherm	4e rijstrook op RWS ** grond	€ 1.900.000			
	Definitief	Houten scherm (hergebruik)	5e rijstrook RWS grond		€ 1.300.000 verplaatsen + € 1.900.000 tijdelijke kosten = € 3.200.000		
	Definitief	Houten scherm	PZH grond		Te onderzoeken	Scherf op PZH grond	€ 1.900.000
3 Weegsloot tot bestaande scherm 470 m ¹	Tijdelijk	Houten scherm	4e rijstrook op RWS grond	€ 1.000.000			
	Definitief	Houten scherm (hergebruik)	5e rijstrook RWS grond		€ 800.000 verplaatsen + € 1.000.000 tijdelijke kosten = € 1.800.000		
	Definitief	Houten scherm	PZH grond		Te onderzoeken	Scherf op PZH grond	€ 1.000.000
4 Vogelplas 1185 m ¹	Definitief	Houten scherm	5e rijstrook op RWS grond		€ 2.100.000		
	Definitief	Scherf of wal of maatregelpakket	PZH grond / SBB*** grond		Te onderzoeken	Uitwerken van een locatie dicht bij de plas	€ 1.700.000
Totaal					€ 7.500.000		€ 5.000.000

*PZH = Provincie Zuid-Holland, ** RWS = Rijkswaterstaat, *** SBB = Staatsbosbeheer

Vervolg proces

Diverse stakeholders hebben in hun schriftelijke reacties naast de vormgeving en hoogte van de geluidwerende voorziening in de diverse sectoren ook aandacht gevraagd voor andere aspecten die met de geluidwerende voorziening verband houden zoals begroeiing van het scherm, aanbesteding, weerkaatsing van het geluid, relatie met ecologische verbindingzones etc. Deze aspecten zullen in de nadere uitwerking worden meegenomen, waarbij de stakeholders ook actief bij betrokken zullen worden.

Juridische aspecten

Voor de maatregelen op grond van Rijkswaterstaat of Staatsbosbeheer zullen met hen afspraken gemaakt moeten worden voor gebruik van de grond.

Financiën en dekking

Voor het realiseren van de voorziening is in de begroting 2021 door u uit de algemene reserves voor ambitie 7 een investeringskrediet van € 5 miljoen ter beschikking gesteld voor motie 867 geluidsscherm Vlietland. Dit investeringskrediet is in 2022 beschikbaar gesteld.

De uitvoering zal plaatsvinden in 2021 en 2022. Er is nog geen raming voor de kosten van beheer en onderhoud.

Participatie

Corona heeft gevolgen voor de manier waarop partijen kunnen participeren. Wij hebben ervoor gekozen de bij ons bekende stakeholders, partijen uit de omgeving, vertegenwoordigers van gemeenten, Rijkswaterstaat en Staatsbosbeheer via een digitale bijeenkomst te informeren over de uitkomsten van de onderzoeken van Sweco (d.d. 7 oktober). Op 29 oktober is er overleg geweest van gedeputeerden Koning en Vermeulen met de stakeholders. Met Rijkswaterstaat en Staatsbosbeheer wordt ambtelijk overlegd over de mogelijkheden van maatregelen.

De genoemde stakeholders zijn om een reactie gevraagd. U vindt een bundeling hiervan bij dit voorstel.

Proces en procedure

Met onze brief van 25 juni 2019 is een voorstel aan u voorgelegd met het zoekgebied en de onderzoeksvragen die onderzocht gaan worden. In oktober 2019 hebben wij opdracht gegeven aan een adviesbureau Sweco om te komen met voorstellen waarmee invulling gegeven kan worden aan uw verzoeken. 17 december 2019 bent u in een voortgangsbericht geïnformeerd over de resultaten over de (geo)technische situatie van de gronden en de randvoorwaarden van de grondeigenaren. In ons voortgangsbericht van 7 juli 2020 zijn de resultaten van een eerste verkenning naar mogelijke locaties en vormen van geluidwerende maatregelen met u gedeeld. Dit voortgangsbericht is ook besproken met externe partijen als Rijkswaterstaat en Staatsbosbeheer en de belanghebbende uit het gebied. Het rapport d.d. 20 november 2020 en de ontvangen reacties is de basis voor dit behandelvoorstel voor verdere uitwerking van geluidbeperkende maatregelen Vlietland.

Bij de behandeling van de Begroting 2021 in de Provinciale Statenvergadering d.d. 11 november 2020 heeft u € 5 miljoen beschikbaar gesteld.

Bijlagen

1. Bijlage 1 Motie 867 "Geluidbeperkende maatregelen Vlietland"
2. Bijlage 2 Rapport: uitvoering motie 867 Geluidbeperkende maatregelen Vlietland A4 d.d. 20 november 2020, onderzoeksbureau Sweco
3. Bijlage 3 Bijlagen bij rapport: uitvoering motie 867 Geluidbeperkende maatregelen Vlietland A4
4. Bijlage 4 Overzicht ontvangen reacties op het rapport uitvoering motie 867 Geluidbeperkende maatregelen

Ontwerp-Besluit

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 15 december 2020, met het besluitnummer PZH-2020-760805496;

Gelet op de motie 867;

Gelet op Artikel 167, lid 2 van de Provinciewet;

Besluiten:

In te stemmen met de voorgestelde uitvoering van motie 867. Hiermee wordt de voorkeursvariant van het college van Gedeputeerde Staten in samenspraak met de grondeigenaren en stakeholders uitgewerkt en uitgevoerd om geluidbeperkende maatregelen voor Vlietland te treffen binnen het beschikbaar gestelde budget van €5 miljoen.

Den Haag, 16 december 2020

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

griffier,

voorzitter,

Den Haag, 16 december 2020

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

secretaris,

voorzitter,

--

drs. H.M.M. Koek

drs. J. Smit